

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
Навчально-науковий інститут економіки і управління

Кафедра фінансів

«До захисту в ЕК»
Директор інституту
Олег ШЕРЕМЕТ
(підпис) (ім'я та прізвище)

«__» _____ 2022 р.

«До захисту допущено»
Завідувач кафедри
Лада ШІРІНЯН
(підпис) (ім'я та прізвище)

«__» _____ 2022 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва спеціальності)
освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування
на тему: **Перспективні форми банківського кредиту і розробка заходів**
щодо їх впровадження

Виконав: здобувач 4 курсу, групи 12

Каленюка Ярослава Олександровича
(прізвище, ім'я, по батькові повністю) (підпис)

Керівник: Бойко Світлана Василівна
(прізвище, ім'я, по батькові повністю) (підпис)

Рецензент Наталія Кудренко
(ім'я та прізвище) (підпис)

Я, як здобувач Національного університету харчових технологій, розумію і підтримую політику університету з академічної доброчесності. Я, не надавав і не одержував недозволеної допомоги під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Здобувач _____
(підпис)

Київ – 2022р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інститут (факультет) Навчально-науковий інститут економіки і управління
Кафедра фінансів

Освітній ступінь бакалавр

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(шифр і назва)

Освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування
(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри фінансів

/Лада ШІРІНЯН/

«___» _____ 2022 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

Каленюка Ярослава Олександровича

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Перспективні форми банківського кредиту і розробка заходів щодо їх впровадження

керівник проекту (роботи) Бойко С.В., к.е.н., доцент,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від «31» січня 2022 р. № 80-КС

2. Строк подання здобувачем роботи 03 червня 2022 р.

3. Вихідні дані до роботи підручники, навчальні посібники, монографії, періодичне видання, статті, звітність по страхової компанії

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

Розділ 1. Теоретичні основи банківського кредитування

Розділ 2. Аналіз та впровадження нових видів банківського кредиту АТ«ОТП банк»

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) _____
табл. 1.1 Характеристика сутності кредиту різних теоретичних течій, табл. 1.2 Види кредитування, табл. 1.3 Порівняння банківського та комерційного кредитів, табл. 1.4 Динаміка доходів АТ «ОТП банк», табл. 1.5 Динаміка витрат АТ «ОТП банк», табл. 1.6 Показники фінансової стійкості АТ «ОТП банк», табл. 2.1 Доступні кредитні пропозиції в АТ «ОТП банк», табл. 2.2 Динаміка наданих кредитів АТ «ОТП банк», табл. 2.3 Структура наданих кредитів АТ «ОТП банк», %, табл. 2.4 Динаміка кредитів АТ «ОТП банк» за строком погашення, табл. 2.5 Структура кредитів АТ «ОТП банк» за строком погашення, %, табл. 2.6 Розподіл кредитів за класами боржника, табл. 2.7 Динаміка структури кредитів за класами боржника, %, табл. 2.8

Нормативи кредитного ризику АТ «ОТП банк», %, табл. 2.9 Динаміка процентних доходів в загальній масі доходів АТ «ОТП банк», табл. 2.10 Динаміка структури процентних доходів АТ «ОТП банк».

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
I	Бойко С.В.		
II	Бойко С.В.		

7. Дата видачі завдання 31 січня 2022 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	Вибір теми, написання заяви і узгодження плану кваліфікаційної роботи з керівником	31.01.2022	
2	Робота над 1-м розділом та перевірка керівником	28.02.2022	
3	Робота над 2-м розділом та перевірка керівником	28.03.2022	
4	Робота над 3-м розділом та перевірка керівником	25.04.2022	
5	Оформлення роботи і подання керівникові для проходження попереднього захисту	03.05.2022	
6	Попередній захист	10.05.2022	
7	Подання кваліфікаційної роботи з підтвердження керівника на перевірку академічного плагіату.	17.05.2022	
8	Доопрацювання кваліфікаційної роботи після попереднього захисту та перевірки на плагіат, узгодження змісту доповіді та презентації з керівником, отримання відзивів на роботу	24.05.2022	
9	Підпис остаточного варіанту роботи завідувачем кафедри	03.06.2022	

Здобувач

_____ **Каленюк Я.О.**
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____ **Бойко С.В.**
(підпис) (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Каленюк Я. О. «Перспективні форми банківського кредиту і розробка заходів щодо їх впровадження»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 072 – Фінанси, банківська справа та страхування. Національний університет харчових технологій, Київ, 2022.

Кваліфікаційна робота присвячена розв’язанню теоретичних, методичних та практичних проблем забезпечення перспективних форм банківського кредиту та заходів щодо їх впровадження.

Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

У вступі обґрунтовано актуальність теми та сформульовано завдання дослідження.

У першому розділі розкрито сутність банківського кредитування, його особливості та надано загальну характеристику АТ «ОТП банк».

Другий розділ присвячено аналізу фінансово-економічної діяльності АТ «ОТП банк», оцінці його кредитної діяльності та обґрунтуванню напрямів розвитку перспективних форм банківського кредитування.

Ключові слова: *кредит, банківський кредит, кредитна діяльність, комерційний банк, кредитний ризик, нормативи кредитного ризику.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ.....	7
1.1. Суть, значення та особливості банківського кредитування.....	7
1.2. Загальна характеристика та основні фінансові показники АТ «ОТП банк»	14
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ВИДІВ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУ АТ «ОТП БАНК»	23
2.1. Оцінка кредитної діяльності АТ «ОТП банк»	23
2.2. Розробка заходів впровадження та використання перспективних форм банківського кредиту	38
ВИСНОВКИ.....	43
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	45
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. Банківський кредит – важливе джерело коштів як для фізичних, так і для юридичних осіб, яке характеризується строковістю та платністю. Банківські кредити є суспільно та економічно важливою операцією, яка може бути використана на задоволення різних потреб тієї чи іншої особи. Еволюція банківського кредиту має прямий вплив на економіку країни, тому важливо розвивати та впроваджувати нові способи тимчасового отримання коштів, оскільки через таку операцію можливе стимулювання бізнесу для юридичних осіб, відкриваються нові можливості для фізичних осіб та банк отримує вигоду за те, що є рушійною силою економіки країни.

Станом на 2022 рік в Україні працюють 69 банківських установ, які можуть надавати кредитні послуги. Кожна з них має унікальний набір послуг з різними умовами, на яких можна взяти кредит, що спонукає до конкурентних умов на цьому ринку. Тому для того, щоб отримати найбільшу вигоду банкам доцільно вводити інноваційні види кредитування для залучення найбільшої кількості клієнтів.

Проблема банківського кредитування та її еволюції є дуже важливою для кожної країни, оскільки банківські установи дають поштовх для економіки за рахунок кредитів, а сама операція є критичною для банків, оскільки вона є основою для доходів установи. Саме тому, як і в будь-якому конкурентному середовищі, для максимізації прибутків потрібні інноваційні ідеї, щоб мати перевагу на ринку.

Дослідженням питань щодо перспективних форм банківського кредиту та методами їх впровадження займалися такі вчені, як Адаменко М. В., Бержанір І. А., Бессараб Т. В., Гарник М. О., Гуляєва Л. П., Дзюменко О. О., Доценко В. В., Доценко І. О., Дученко М. М., Карнаушенко А. С., Костюк В. А., Кремень В. М., Кремень О. І., Лиса Н. В., Петрушко Я. Р., Побоча К. П., Раситюк Ю. О., Руда О. А., Сидоренко В. А, Терещенко І. В., Чижевська М. Б., та інші.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є

дослідження перспективних форм банківського кредиту і розробка заходів щодо їх впровадження. Для досягнення поставленої мети завданнями дослідження є:

- узагальнити суть, значення та особливості банківського кредитування;
- надати загальну характеристика та визначити основні фінансові показники

АТ «ОТП банк»;

- оцінити кредитну діяльність АТ «ОТП банк»;

– розробити заходи впровадження та використання перспективних форм банківського кредиту.

Об’єктом дослідження є кредитна діяльність комерційного банку.

Предмет дослідження – теоретичні та практичні аспекти банківського кредитування.

Методами дослідження є теоретичні методи, такі як: аналіз та синтез – під час узагальнення суті банківського кредиту; узагальнення та логічний аналіз – при наданні загальної характеристики та визначенні основних показників АТ «ОТП банк»; метод порівняння – при оцінці кредитної діяльності АТ «ОТП банк»; системний аналіз та узагальнення – при визначенні проблематики та пропозицій щодо перспективних форм банківського кредиту.

Інформаційна база. Кваліфікаційна робота виконана з використанням положень чинного законодавства з банківського кредитування, наукової літератури, яка висвітлює проблеми та перспективи банківського кредитування, фінансової та статистичної звітності АТ «ОТП банк».

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ

1.1. Суть, значення та особливості банківського кредитування

Банківське кредитування відіграє важливу роль як у власному капіталі, так і в економіці усієї держави. Стан банківської системи кожної незалежної країни має велике значення в умовах розвитку національної економіки. Банки вважають одним із головних джерел інвестування фінансових ресурсів в економіку держави. Тому забезпечення стабільної банківської системи – це першочергове й основне завдання [1, с. 177].

Кредит за своєю суттю являє собою суспільні відносини між економічними суб'єктами, що характерні тимчасовою передачею вільних коштів, матеріальних благ на засадах зворотності, платності та добровільності. Різні теоретичні течії характеризували кредит за різними ознаками (таблиця 1.1).

Таблиця 1.1

Характеристика сутності кредиту різних теоретичних течій [2, с. 25]

Теоретична течія	Характеристика кредиту
Натуралістична теорія	Спосіб перерозподілу існуючих матеріальних цінностей в натуральній формі (капіталотворча здатність банків).
Капіталотворча теорія	Самостійна роль кредиту як сфери виробництва. Кредит здатен привести в рух всі невикористовувані виробничі можливості, створювати багатство і капітал, через нього розвивається економіка, банки виступають не як посередники, а творцями капіталу.
Перерозподільна теорія	Розглядають кредит з точки зору перерозподілу тимчасово вільних грошових коштів.
Фондова теорія	Характеризують кредит – як рух позичкового фонду, виходять з необхідності вивчення суті кредиту на основі його найпростіших форм.
Кейнсіанство	Кредит визначає економічний розвиток. Прирівнювання позикового капіталу до грошей, визначення його рівня залежно від кількості грошей в обігу.
Монетаризм	Основні інструменти регулювання економіки – зміни грошової маси та відсоткових ставок, уможливує чергування кредитної експансії та рестрикції. Встановлення середньорічних темпів зростання грошової маси з певним рівнем відсоткових ставок дозволяє впливати на динаміку виробництва і цін.

Всі теорії визнавали кредит, як дуже важливою економічною категорією, яка уособлювала економічний розвиток.

Кредит виконує такі функції:

- перерозподільна функція;
- функція забезпечення потреб обігу у платіжних засобах;
- контрольна функція;
- функція капіталізації вільних грошових коштів.

Перерозподільна функція ґрунтується базується на суті кредиту, як форми зворотного руху вартості та тій ролі, яку виконує кредит в економіці, тобто у переміщенні грошових коштів між суб'єктами на умовах повернення, строковості і платності. Матеріальні, грошові ресурси, які були розподілені і передані у власність таким суб'єктам, через кредит перерозподіляються і спрямовуються на тимчасове користування іншими суб'єктами. Первинний власник ресурсів при цьому не змінюється.

В функції забезпечення потреб обігу у платіжних засобах кредит створює потрібні умови для високого рівня регулювання грошового обігу. Через кредит забезпечується своєчасність розрахунків, що безпосередньо впливає на підвищення ефективності суспільного виробництва.

Контрольна функція кредиту забезпечує контроль за дотриманням умов, принципів надання кредиту з боку суб'єктів кредитної угоди. Також банк здійснює повний контроль за діяльністю позичальника на всіх етапах операції. Це дає можливість мінімізувати кредитний ризик, реалізувати цільовий характер кредиту і стимулює позичальника раціонально та ефективно (цільове використання) використовувати кредитні ресурси.

Функція капіталізації вільних грошових коштів пов'язана з трансформацією вільних грошових коштів у вартість, що дає дохід в якості позичкового капіталу. Таке можливо за рахунок зворотного руху кредиту та через його платність. Вільна вартість, що створена за допомогою кредиту не змінює власника [3, с. 63].

Кредитний договір - це цивільно-правовий документ, який визначає взаємні юридичні права, обов'язки, економічну відповідальність банку та клієнта з приводу проведення кредитної операції [4].

Господарський кодекс України виділяє такі основні види кредитування (таблиця 1.2).

Таблиця 1.2

Види кредитування [5]

Назва	Визначення
Банківський	Будь-яке зобов'язання банку надати певну суму грошей, гарантія, зобов'язання придбати право вимоги боргу, продовження строку погашення боргу, яке надано в обмін на зобов'язання боржника щодо повернення заборгованої суми, а також на зобов'язання на сплату процентів, зборів за договором.
Комерційний	Договір, виконання якого пов'язане з переданням у власність іншій стороні грошових коштів або речей, які визначаються родовими ознаками, може передбачатися надання кредиту як авансу, попередньої оплати, відстрочення або розстрочка оплати товарів, робіт або послуг.
Споживчий	Грошові кошти, що надаються позичальнику на придбання благ для задоволення потреб, не пов'язаних з підприємницькою, незалежною професійною діяльністю або виконанням обов'язків найманого працівника.
Лізинговий	Вид правових відносин, за якими лізингодавець зобов'язаний відповідно за договором фінансового лізингу (на строк та за плату, визначені таким договором), передати лізингодержувачу у володіння та користування як об'єкт фінансового лізингу майно, що належить лізингодавцю на праві власності та набуте ним без попередньої домовленості із лізингодержувачем, або майно, спеціально придбане лізингодавцем у продавця відповідно до встановлених лізингодержувачем умов.
Іпотечний	Вид забезпечення виконання зобов'язання нерухомим майном, що залишається у володінні і користуванні іпотекодавця, згідно з яким іпотекодержатель має право в разі невиконання боржником забезпеченого іпотекою зобов'язання одержати задоволення своїх вимог за рахунок предмета іпотеки переважно перед іншими кредиторами цього боржника.

Тепер доцільно порівняти банківський та комерційний кредит (таблиця 1.3). Банківський кредит має дещо ширше поняття, ніж комерційний, оскільки він має більшу свободу в плані напрямку, терміну та суми кредитних угод. Комерційний кредит за своєю сутністю спрямований на обслуговування обігу товарів, коли як банківський має ширший спектр послуг.

Порівняння банківського та комерційного кредитів [6, с. 23]

Критерій для порівняння	Характеристика	
	Банківський кредит	Комерційний кредит
Об'єкт	Грошовий капітал	Товарний капітал
Позичальник	Підприємець, держава, домашні господарства	Покупець, як агент товарної угоди
Кредитор	Банк	Продавець, як агент товарної угоди
Мета	Провадження виробничого процесу, стимулювання економічних процесів, накопичення капіталу, отримання доходів в вигляді відсотків за користування	Прискорення реалізації товарів та послуг, а також одержання додаткового прибутку у вигляді позичкового процента, який включено в ціну проданих товарів.

Характерними ознаками банківського кредиту є:

- є основною формою кредиту, за яким кошти готівкою чи в безготівковій формі надаються банками в тимчасове користування;
- є видом позики, що надається банком як специфічним суб'єктом економічних відносин;
- надання кредиту за основу бере позичковий капітал банку, сформований шляхом акумуляції тимчасово вільних коштів та призначений для його розміщення банком на власних умовах, на власний ризик з метою отримання прибутку;
- банківський кредит надається юридичним, фізичним особам і державі;
- за сферою застосування кредити розрізняють як внутрішні та міжнародні;
- банківський кредит надається на умовах, які називають принципами кредитування [7, с. 360].

Будь-який банківський кредит повинен слідувати наступним принципам :

- платності – означає, що кредит має бути повернений з платою за його користування;
- повернення – означає, що кредит має бути повернений в повній сумі;
- строковості – означає, що кредит має бути повернений у визначений в договорі строк;
- цільового характеру – означає, що кредитні кошти повинні витратити на певні цілі, які прописані у кредитному договорі;

– забезпеченості – означає, що банк має право на захист своїх інтересів, недопущення збитків від неповернення боргу через неплатоспроможність позичальника;

– диференційованості – допускає розмежування різних груп клієнтів та індивідуальний підхід до кожного договору;

– терміновості – означає, що кредит має бути повернений не пізніше визначеного строку, з відповідним покаранням [8, с. 55].

Структура кредитного договору:

– назва і номер кредитного договору;

– дата і місце укладання договору;

– преамбула, (зазначаються офіційне найменування сторін, їх організаційно-правова форма, посилання на документи, що підтверджують повноваження осіб, які підписують договір);

– предмет договору (містить в собі відкриття кредитної лінії, мету кредиту, суму кредиту, процентну ставку за користування кредитом, строк погашення, дата погашення кредиту);

– права банку та позичальника;

– забезпечення кредиту;

– підписи уповноважених сторін [9].

Основні права та обов'язки кредитора та позичальника:

– позичальник зобов'язаний використати кредит за цільовим призначенням (прописаним у договорі), забезпечити повернення одержаного кредиту і сплату нарахованих процентів у встановлені строки відповідно до строкових зобов'язань;

– позичальник має право достроково розірвати договір, повністю повернувши одержаний кредит, включаючи відсотки за користування ним, попередньо повідомивши банк, надавати клопотатися щодо перенесення строків погашення кредиту (у випадку виникнення тимчасових фінансових ускладнень).

– кредитор повинен надати кредит позичальникові в розмірі та на умовах, установлених в договорі;

– кредитор має право контролювати та перевіряти кредитоспроможність позичальника, поручителя, стан предмета забезпечення і цільове використання кредитних коштів, у разі недотримання умов договору позичальником має можливість розірвати його і достроково стягнути кредит зі сплатою штрафу, дозволяти за клопотанням позичальника продовження терміну виданого кредиту за наявності вільних кредитних ресурсів із встановленням підвищеної процентної ставки та за згодою позичальника у випадку зміни ситуації на ринку кредитних ресурсів змінювати процентну ставку за діючим кредитним договором [10].

Кредитна діяльність банку – діяльність комерційного банку, що спрямована на надання коштів позичальникам у тимчасове користування на певних умовах для отримання прибутку [11, с. 167].

Ознаками кредитної діяльності банку є:

– економічний характер – наявність вільних коштів у суб'єктів господарювання, організацій та громадян, наявність стабільного ринку кредитних послуг, суб'єктів, здатних акумулювати вільні кошти і надавати їх ринку, наявність технологічного забезпечення операції кредитування;

– правовий характер – наявність законодавчо встановлених правових норм, що регулюють кредитну діяльність, правових засобів захисту суб'єктів ринку кредитних послуг та умов для законного надання кредитних послуг;

– соціальний характер – наявність компетентних фахівців для забезпечення кредитної діяльності, довіра населення до суб'єктів, що здійснюють кредитну діяльність, притаманність позичальників відповідного менталітету щодо ставлення до кредитних коштів і взаємовідносин із кредитними установами;

– комерційний характер – досягти комерційного зростання завдяки зміцненню та підвищенню надійності та якості кредитного портфеля банку, вкладання кредитних коштів в економічно перспективні, рентабельні проекти, створення активів, що забезпечують постійний плановий рівень прибутковості [12, с. 96].

Аналіз кредитної діяльності банку передбачає вирішення таких основних завдань:

- визначення ступеня, типу концентрації ризику кредитного портфеля, його відповідності зовнішньому покриттю та достатності створених резервів для покриття фактичних та потенційних збитків;

- оцінка адекватності кредитного ризику сумі очікуваного прибутку;

- визначення кредитоспроможності позичальників з метою зниження кредитного ризику;

- визначення ефективності кредитних операцій, що дає змогу вибрати доцільний варіант розміщення ресурсів.

Аналіз кредитної діяльності банку також передбачає аналіз дотримання нормативних значень нормативів кредитного ризику, до яких належать: норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7) – нормативне значення не більше 25%, норматив великих кредитних ризиків (Н8) – нормативне значення не більше 8-кратного розміру регулятивного капіталу (800%) та норматив максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами (Н9) – нормативне значення не більше 25% [13].

Аналіз кредитних операцій доцільно проводити в такій послідовності:

- оцінюються масштаби кредитної діяльності порівняно з попередніми періодами;

- визначається рівень диверсифікації кредитних вкладень, який дає змогу максимально знизити ризик неповернення позики;

- проводиться кількісна оцінка структури кредитного портфеля залежно від різних класифікаційних ознак;

- аналізується дохідність та ефективність кредитних операцій [14, с. 14].

Кредитний портфель – це сукупність кредитів, наданих банком на певну дату з метою одержання доходу у вигляді відсотків.

Кредитування – інструмент для стимулювання економічних процесів в країні. Сам термін охоплює широкий спектр операцій, за допомогою яких юридичні та фізичні особи можуть провадити свою діяльність. Кредитування за своєю суттю є надійною системою для обігу грошей як в межах певної країни, так і на глобальному рівні.

Еволюція операції кредитування сприяло активному розвитку економіки та навіть зараз за допомогою кредитів бізнес має можливість розвитку та провадження активної діяльності для отримання прибутку. Зокрема банківський кредит, який охоплює широкий спектр послуг та дозволяє як фізичним, так і юридичним особам брати кошти на певні цілі, приносячи банку доход у вигляді відсотків від суми займу, як основному доходу банківської установи.

Банківський кредит і кредитування мають особливе значення для нормального економічного розвитку держави як суверенного та самостійного суб'єкта міжнародного права. Банківський кредит визначає взаємовідносини між суб'єктами ринку з приводу позичання грошей та їх цільового використання, повернення його з обумовленою в договорі між сторонами винагородою, що є відображенням прояву його сутності і якому притаманні високий ступінь ризику і мала дохідність у процесі обігу [15, с. 217].

1.2. Загальна характеристика та основні фінансові показники АТ «ОТП банк»

АТ «ОТП банк» – один із найбільших українських банків з іноземним капіталом. На ринку установа працює з 1998 року, має стійку репутацію соціально відповідальної надійної та стійкої фінансової установи. АТ «ОТП банк» пропонує клієнтам якісні сервіс та послуги, серед яких кредитні та депозитні продукти, страхування, лізинг, факторинг, управління активами, корпоративний та інвестиційний банкінг. АТ «ОТП банк» продовжує стратегію інвестування в ІТ-сферу та діджиталізацію клієнтських сервісів для приватних і корпоративних клієнтів.

АТ «ОТП банк» був створений у формі акціонерного товариства закритого типу на підставі договору про створення та діяльність акціонерного комерційного банку «Райффайзенбанк Україні» від 13 листопада 1997 року та рішення установчих зборів АТ «ОТП банк» від 28 листопада 1997 року та зареєстрований Національним

банком України 2 березня 1998 року (реєстраційний номер 273). Згідно з рішенням позачергових загальних зборів акціонерів від 9 жовтня 2006 року АТ «ОТП банк» змінив своє найменування з акціонерного комерційного банку «Райффайзенбанк Україна» на закрите акціонерне товариство АТ «ОТП банк».

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років єдиним акціонером АТ «ОТП банк» виступає OTP Bank Plc. («ОТП Група»), юридична особа за законодавством Угорщини, розташована за адресою: Угорщина, 1051, м. Будапешт, вул. Надор, 16. Материнський Банк OTP Bank Plc. є універсальним банком з повним спектром послуг для корпоративних і приватних клієнтів. ОТП Група є провідною фінансовою групою на угорському банківському ринку, яка надає послуги у сфері страхування, нерухомості, факторингу, лізингу та управління інвестиційними та пенсійними фондами. OTP Bank Plc. був заснований в 1949 році як державний ощадний банк. Наприкінці 1990 року банк було реорганізовано в публічну компанію з обмеженою відповідальністю та перейменовано у Національний ощадний і комерційний банк. Після приватизації, що розпочалася в 1995 році, частка держави в капіталі банку зменшилась до однієї привілейованої акції. Наразі більшою частиною акцій банку володіють вітчизняні та іноземні інвестори – приватні та інституційні.

Статутний капітал АТ «ОТП банк» формується за рахунок власних коштів акціонера. Статутний капітал АТ «ОТП банк» становить 6 186 023 111,34 грн. Статутний капітал АТ «ОТП банк» розділений на 499 238 прості іменні акції номінальною вартістю 12 390,93 грн. кожна. Всі акції випущені у бездокументарній формі. Випуск привілейованих акцій не передбачений.

Наглядова рада є колегіальним органом, що здійснює захист прав вкладників, інших кредиторів та акціонера АТ «ОТП банк», і в межах компетенції, визначеної законодавством та статутом АТ «ОТП банк», контролює та регулює діяльність Правління АТ «ОТП банк». Наглядова рада не бере участі у поточному управлінні АТ «ОТП банк». Наглядова рада контролює діяльність Правління АТ «ОТП банк», дотримання Статуту та будь-яких інших відповідних нормативних положень. Наглядова рада перевіряє річну фінансову звітність, включаючи пропозиції щодо розподілу прибутку і щорічний звіт Правління, та подає свої коментарі до нього на

розгляд Загальних зборів. Наглядова рада АТ «ОТП банк» утворює комітети (Комітет з питань аудиту, Комітет з управління ризиками та Комітет з питань винагороди) з числа членів Наглядової ради для попереднього вивчення і підготовки до розгляду Наглядовою радою питань, що належать до компетенції Наглядової ради. За підсумками 2020 року Наглядова рада звітує перед Загальними зборами про свою діяльність [16, с. 26].

Правління є виконавчим органом АТ «ОТП банк», що здійснює поточне управління. Правління підзвітне Загальним зборам і Наглядовій раді, організовує виконання їх рішень. АТ «ОТП банк» утворює постійно діючий підрозділ з управління ризиками, що підпорядковується і підзвітний Наглядовій раді АТ «ОТП банк» та має відповідати за впровадження внутрішніх положень і процедур управління ризиками відповідно до визначених Наглядовою радою стратегії та політик, процедур та порядків управління ризиками. Також АТ «ОТП банк» створює постійно діючий підрозділ контролю за дотриманням норм (комплаєнс), який відповідає за контроль за дотриманням АТ «ОТП банк» норм законодавства, внутрішньобанківських документів та відповідних стандартів, контроль взаємовідносин АТ «ОТП банк» з клієнтами та контрагентами для попередження участі АТ «ОТП банк» або його використання в незаконних операціях, здійснює контроль за дотриманням механізму конфіденційного повідомлення про неприйнятну поведінку в АТ «ОТП банк»/порушення в діяльності АТ «ОТП банк», забезпечує управління ризиками, пов'язаними з конфліктом інтересів, а також контроль за захистом персональних даних.

АТ «ОТП банк» здійснює свою діяльність за допомогою регіональної мережі, що складається із 86 безбалансових операційних відділень (на 2019 рік є 88 відділень, на 2018 рік – 86 відділень) (на базі чотирьох з них працюють регіональні дирекції, зареєстровані НБУ), та регіональної дирекції Київського регіону, створеної в організаційній структурі Головного офісу АТ «ОТП банк». Станом на 31 грудня 2020 року кількість працівників АТ «ОТП банк» становить 3205 осіб. (в 2019 році: 3362 осіб, в 2018 році: 3437 осіб) [16, с. 17].

Дохід – це певна сума коштів, яку банк отримує внаслідок своєї звичайної діяльності. Розглянемо доходи АТ «ОТП банк» (таблиця 1.4).

Основа доходів АТ «ОТП банк» – процентні та комісійні доходи, тому вони більше всього впливають на кінцевий результат. Найбільші зміни відбулися в результатах від продажу цінних паперів, оскільки з кожним роком їх продаж збільшувався. В 2019 році на 681% (або 37932 тис. грн.), а в 2020 на 82,3% (або 35804 тис. грн.). Отже всього цей показник збільшився на 1323,8% (або 73736 тис. грн.). Далі з 2019 року з'явився результат від переоцінки іноземної валюти, який продовжив свій ріст в 2020 році на 299,6% (або 71797 тис. грн.). Результат від операцій з іноземною валютою в цілому погіршився після невеликого (3% або 6808 тис. грн.) підйому в 2019 році. За весь період результат погіршився на 12,1% (або 27426 тис. грн.). Чисте збільшення резервів за зобов'язаннями повністю зникло, починаючи з 2019 року. Інші операційні доходи після збільшення на 93,7% (або 724447 тис. грн.) в 2019 році зменшились на 42,6% (або 63793 тис. грн.) в 2020, залишаючи збільшення на 11,2% (або 8654 тис. грн.) в цілому по показнику. Результат від операцій з фінансовими інструментами сильно погіршився за цей період, на 45,3% (або 74337 тис. грн.), зменшуючи суму з 164224 тис. грн. до 89887 тис. грн. Комісійні доходи в період 2018-2019 років збільшуються на 17,4% (або 250998 тис. грн.), потім зменшуються на 0,7% (або 12014 тис. грн.), в результаті за 2018-2020 роки збільшуючи їх на 16,5% (або 238984 тис. грн.). Процентні доходи мають таку ж динаміку, що і комісійні, в результаті збільшуючи їх на 20,1% (або 829544 тис. грн.).

В період 2018-2019 років був ріст доходів, а в 2019-2020 їх спад. Спочатку сукупні доходи збільшились на 20,7% (або 1257930 тис. грн.), а потім зменшились на 1,7% (або 123643 тис. грн.). В результаті порівняно з 2018 роком вони збільшились з 6063678 тис. грн. до 7197965 тис. грн. в 2020 році.

..

Динаміка доходів АТ «ОТП банк»

Показник	Роки, тис. грн.			Відхилення					
				Абсолютне відхилення, тис. грн.			Відносне відхилення, %		
	2018	2019	2020	2019-2018	2020-2019	2020-2018	2019-2018	2020-2019	2020-2018
Процентні доходи	4133371	5092574	4962915	959203	-129659	829544	23,2	-2,5	20,1
Комісійні доходи	1445122	1696120	1684106	250998	-12014	238984	17,4	-0,7	16,5
Результат від операцій з фінансовими інструментами	164224	81431	89887	-82793	8456	-74337	-50,4	10,4	-45,3
Результат від продажу цінних паперів	5570	43502	79306	37932	35804	73736	681	82,3	1323,8
Результат від операцій з іноземною валютою	227450	234258	200024	6808	-34234	-27426	3	-14,6	-12,1
Результат від переоцінки іноземної валюти	0	23964	95761	23964	71797	95761	-	299,6	-
Чисте збільшення резервів за зобов'язаннями	10629	0	0	-10629	0	-10629	-100	-	-100
Інші операційні доходи	77312	149759	85966	72447	-63793	8654	93,7	-42,6	11,2
Всього доходів	6063678	7321608	7197965	1257930	-123643	1134287	20,7	-1,7	18,7

Розглянемо витрати АТ «ОТП банк» (таблиця 1.5). Витрати АТ «ОТП банк» в основному представлені двома показниками: процентні витрати, адміністративні та інші операційні витрати. Оскільки ці показники є найбільшими, то вони будуть впливати більше всього на витрати через потенціальне велике збільшення або зменшення коштів в цих показниках.

Чисте зменшення резервів під знецінення кредитів та заборгованостей спочатку зменшується на 67% (або 260661 тис. грн.), а потім різко зростає в 2020 році на 437,4% (або 562239 тис. грн.), досягаючи 690793 тис. грн. Комісійні витрати, не дивлячись на те, що комісійні доходи є одним з основи доходів, далеко не найбільший показник, але такі витрати постійно зростають, за період 2018- 2020 років збільшуючись на 70,5% (або 2019463 тис. грн.). Адміністративні та інші операційні витрати, як один з основних статей витрат, збільшується в кожен з періодів. В 2019 році вони зросли на 19,6% (або 325618 тис. грн), а в 2020 на 8% (або 158492 тис. грн.), а за весь період збільшився на 29,1% (або 484110 тис. грн.).

Процентні витрати за 2018-2019 роки збільшились на 34,8% (або 426984 тис. грн.), але в 2019-2020 роки зменшились на 16,2% (або 267205 тис. грн.), в результаті збільшуючись лише на 13% (або 159779 тис. грн.). Витрати ростуть з кожним роком, при тому досить стабільними темпами в 15-16%

Тому порівнюючи початок та кінець періоду ми бачимо 3661954 тис. грн. в 2018 році та 4887371 тис. грн. в 2020, або ж ріст на 33,5% (або 1225417 тис. грн.). Структура витрат АТ «ОТП банк» характеризується такими основними статтями – процентні витрати, чисте зменшення резервів під знецінення кредитів та заборгованостей та адміністративні та інші операційні витрати.

Розглянувши доходи та витрати АТ «ОТП банк», можна розглянути більш вагомі показники – фінансової стійкості, які являють собою систему показників, які виражають платоспроможність банку в певний момент часу.

Таким чином вони показують стабільність роботи банку в періоді, та як вона змінювалась кожного року.

Динаміка витрат АТ «ОТП банк»

Показник	Роки, тис. грн.			Відхилення					
				Абсолютне відхилення, тис. грн.			Відносне відхилення, %		
	2018	2019	2020	2019-2018	2020-2019	2020-2018	2019-2018	2020-2019	2020-2018
Процентні витрати	1226343	1653327	1386122	426984	-267205	159779	34,8	-16,2	13
Чисте зменшення резервів під знецінення кредитів, заборгованостей	389215	128554	690793	-260661	562239	301578	-67	437,4	77,5
Комісійні витрати	297109	393261	506572	96152	113311	209463	32,4	28,8	70,5
Результат від переоцінки іноземної валюти	75394	0	0	-75394	0	-75394	-100	-	-100
Чисте зменшення резервів під знецінення дебіторської заборгованості та інших фінансових активів	6285	30000	11462	23715	-18538	5177	377,3	-61,8	82,4
Чисте зменшення резервів під знецінення цінних паперів до погашення	4713	17140	145417	12427	128277	140704	263,7	748,4	2985,4
Адміністративні та інші операційні витрати	1662895	1988513	2147005	325618	158492	484110	19,6	8	29,1
Всього витрат	3661954	4210795	4887371	548841	676576	1225417	15	16,1	33,5

Роздивимось фінансову стійкість АТ «ОТП банк» (таблиця 1.6).

Таблиця 1.6

Показники фінансової стійкості АТ «ОТП банк»

Показники	2018	2019	2020	Абсолютне відхилення		
				2019-2018	2020-2018	2020-2019
Коефіцієнт надійності	0,191	0,210	0,194	0,019	0,003	-0,016
Коефіцієнт фінансового важеля	5,234	4,760	5,156	-0,474	-0,077	0,396
Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів	0,160	0,174	0,162	0,013	0,002	-0,011
Коефіцієнт мультиплікатора капіталу	6,234	5,760	6,156	-0,474	-0,077	0,396

Коефіцієнт надійності показує як власний капітал забезпечує зобов'язання АТ «ОТП банк», або ж скільки власного капіталу припадає на 1 грн. зобов'язань. За цим показником видно, що власний капітал в 5 разів менший, ніж зобов'язання. В 2018-2020 роках ми бачимо, що всього показник зріс на 0,003. При збільшенні цього показника зростає надійність АТ «ОТП банк» та зменшується ризик депозитної політики.

Коефіцієнт фінансового важеля обернений до коефіцієнта надійності та показує, наскільки зобов'язання переважають над власним капіталом. Тому ми бачимо протилежну динаміку. Спочатку зменшення на 0,474, потім збільшення на 0,396. Цей показник в результаті цього періоду зменшився на 0,077, що свідчить про те, що темп зростання зобов'язань менший, ніж темп зростання власного капіталу.

Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів показує питому вагу власного капіталу в активах. Станом на 2020 рік 16,2% активів АТ «ОТП банк» сформовані за рахунок власного капіталу, що на 0,2% більше, ніж у 2018 році. Тому за весь період показник збільшився на 0,002.

Мультиплікатор капіталу – співвідношення активів та власного капіталу АТ «ОТП банк». Зменшення цього показнику вказує на те, що ризик зменшується, тобто зростання капіталу АТ «ОТП банк» відбувається швидшими темпами, ніж зростання активів. Також цей показник показує скільки 1 грн. власного капіталу покриває кількість гривень активів. В нашому випадку показник зменшується на

0,474 в 2019 році, а потім збільшується на 0,396 в 2020, залишаючи від'ємний результат в 0,077, що показує, що активи ростуть трохи швидшими темпами.

В результаті при незначних змінах показників, порівнюючи початок та кінець періоду, фінансова стійкість АТ «ОТП банк» зросла.

Становище АТ «ОТП банк» є досить стабільним, не дивлячись на коливання в статтях доходів та витрат, які сталися в 2020 році. Всі показники, які були досліджені знаходяться в допустимих межах, що означає, що АТ «ОТП банк» не знаходиться в критичній ситуації, але наслідуючи тенденцію погіршення показників прибутковості та рентабельності, скоро буде потрібне втручання в роботу для стабілізації цих показників та налаштування більш ефективної роботи з наявними ресурсами АТ «ОТП банк».

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ВИДІВ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУ АТ «ОТП БАНК»

2.1. Оцінка кредитної діяльності АТ «ОТП банк»

В АТ «ОТП банк» доступні такі види кредитів (таблиця 2.1). АТ «ОТП банк» надає кредити на різні цілі та має досить широкий спектр для вибору. Банківська установа спонукає потенційних клієнтів брати кредит у них завдяки вигідним умовам та пільговому періоді, який означає зменшення річної ставки за кредитами до 0,01%.

АТ «ОТП банк» надав досить суттєву суму кредитів різним особам, переважно юридичним та фізичним особам-підприємцям. Розглянемо зміни, які відбулись у наданих кредитах. Відбулось зменшення по двох показниках, іпотечні кредити фізичним особам та кредити за операціями РЕПО. Стосовно іпотечних кредитів можна сказати, що за 2018-2019 роки відбулось зменшення на 28% (або 939123 тис. грн.), а потім ще на 43,3% (або 1049317 тис. грн.), що зменшило кредити по цьому показнику на 59,2% (або 1988440 тис. грн.) за досліджуваний період. В свою чергу кредити за операціями РЕПО за цей період зовсім зникли з кредитного портфелю АТ «ОТП банк» в 2020 році, перед збільшенням показнику на 19,2% (або 112293 тис. грн.) у 2019 році. Також у нас йде зменшення резерву на покриття очікуваних збитків, що спричиняє збільшення потенційних прибутків за кредитами.

Спочатку їх знизили на 23,3% (або 1322217 тис. грн.) а потім ще на 14,6% (або 636161 тис. грн.), в сумі 34,5% (або 1958378 тис. грн.), що в свою чергу збільшило кредитний портфель АТ «ОТП банк» та ризики, оскільки зі зменшенням цього показнику в разі неповернення кредитів у АТ «ОТП банк» можуть виникнути непередбачувані збитки.

Таблиця 2.1

Доступні кредитні пропозиції в АТ «ОТП банк»

Назва	Відсоткова ставка	Строк	Сума кредиту	Особливості
Кредит готівкою	Перші три місяці - 0,01%, потім - 19,99%. Комісія за видачу - 3%	Від 12 до 60 місяців	Від 100000 до 500000 грн.	Пільговий період в три місяці, можливість страхового тарифу 0,2% на місяць (від 12 місяців). Відсутність застави
Гроші для бізнесу	Річна ставка 36%	До 60 місяців	Від 30000 до 750000 грн.	Обов'язково вік від 25 років, термін реєстрації від двох років та українське громадянство і реєстрація
Кредит онлайн на картку	0,01% перші 55 днів, потім 5% щомісяця	До 12 місяців	Від 1000 до 30000 грн.	Немає комісії за обслуговування картки, наявність пільгового періоду кредиту
Споживчий кредит на необхідні товари та послуги	Від 0,01% до 36% річних	Від 3 до 36 місяців	До 200000 грн.	Одноразова комісія від 0% до 28,21%. Наявна щомісячна комісія від 0% до 3% суми кредиту.
Кредит на дивані	0,01% річна ставка, з комісією щомісяця 3%	Від 3 до 24 місяців	Від 300 до 200000 грн.	Є пільговий період, потрібне українське громадянство і реєстрація
Кредит на авто	Від 0,01% до 11,99% річних	До 72 місяців	Залежно від автомобіля	Плаваюча ставка відсотку, яка залежить від обраного авто
Велосипед у розстрочку	У пільговий період - 0,01%, далі - 3%	Від 7 до 16 місяців	Від 300 до 200000 грн.	Можливість вибрати строк кредитування зі змінним пільговим періодом
Кредит на нерухомість вторинного ринку	Перші 3 роки - 13,49%, з 4го - UIRD +4%	Від 1 до 15 років	Від 300000 до 3000000 грн.	Дві схеми погашення - анuitетна та стандартна. Лише для вторинного ринку житла
Програма "Нова будова"	27% річна ставка та 3% комісії	До 84 місяців	До 1000000 грн	Немає комісій за дострокове погашення та щомісячної комісії. Без застави майна
Кредит під заставу депозиту	Залежить від відсотка по депозиту	Від 30 днів до 23 місяців	До 1150000 грн.	Банк надає до 90% від суми строкового депозиту, який виступає заставою
Розстрочка "Скибочка"	0,001% річних та 2% комісії в місяць від суми	6 місяців	Від 1000 до 100000 грн.	Можливість повертати рівними платежами за 6 місяців, простота оформлення

Інші кредити фізичним особам спочатку зросли на 212,5% (або 2735 тис. грн.), а потім знизились на 14,6% (або 544 тис. грн.), результуючи у збільшенні кредитів на 170,2% (або 2191 тис. грн.), що не дало суттєвого впливу на кредитний портфель АТ «ОТП банк». Заборгованість за фінансовою орендою в 2018-2019 роках збільшилась на 194,7% (або 358451 тис. грн.), в 2019-2020 роках зменшилось на 29% (або 157289 тис. грн.). Порівнюючи з 2018 роком, відбулось збільшення цього показника на 109,3% (або 201162 тис. грн.). Найсуттєвіші зміни відбулись у двох показниках, кредити юридичним особам та фізичним особам підприємцям та споживчі кредити фізичним особам, оскільки вони утворюють основну частку кредитного портфелю АТ «ОТП банк».

Стосовно першого з названих показників відбулось збільшення на 2,9% (або 512617 тис. грн.) за перший рік та 18,8% (або 3385437 тис. грн.) за другий, в сумі збільшуючи показник на 22,3% (або 3898054 тис. грн.). Споживчі кредити спочатку зросли на 30,8% (або 1883151 тис. грн.), а згодом ще на 2,6% (або 208482 тис. грн.), в сумі ріст склав 34,3% (або 2091633 тис. грн.).

В результаті ми маємо багато показників, які як збільшуються, так і зменшуються. На загальну суму кредитів це вплинуло таким чином: в період 2018- 2019 років збільшення на 14,7% (або 3252341 тис. грн.), в 2019-2020 роки – збільшення на 9,2% (або 2326800 тис. грн.), всього за 2018-2020 роки маємо збільшення на 25,3% (або 5579141 тис. грн.). Тому АТ «ОТП банк» має 27639193 тис. грн. коштів в кредитному портфелі. Отже, кредитний портфель АТ «ОТП банк» досить суттєво зріс за цей період, в основному за рахунок збільшення кредитів юридичним та фізичним особам-підприємцям та споживчих кредитів фізичним особам, оскільки в них найбільші позитивні відхилення (таблиця 2.2).

Кредитний портфель це не просто пасивно сформований набір позик, а результат активних, цілеспрямованих дій банку, який динамічно розвивається. Це – кредитна політика банку, що є частиною стратегії його розвитку. Тому його створення є дуже важливим та доволі непростим завданням для розвитку і отримання прибутку кожного банку.

Таблиця 2.2

Динаміка наданих кредитів АТ «ОТП банк»

Показник	Роки, тис. грн.			Відхилення					
				Абсолютне відхилення, тис. грн.			Відносне відхилення, %		
	2018	2019	2020	2019-2018	2020-2019	2020-2018	2019-2018	2020-2019	2020-2018
Кредити юридичним особам та фізичним особам-підприємцям	17495830	18008447	21393884	512617	3385437	3898054	2,9	18,8	22,3
Споживчі кредити фізичним особам	6106219	7989370	8197852	1883151	208482	2091633	30,8	2,6	34,3
Іпотечні кредити фізичним особам	3359928	2420805	1371488	-939123	-1049317	-1988440	-28	-43,3	-59,2
Заборгованість за фінансовою орендою	184113	542564	385275	358451	-157289	201162	194,7	-29	109,3
Кредити за операціями РЕПО	583837	696130	0	112293	-696130	-583837	19,2	-100	-100
Інші кредити фізичним особам	1287	4022	3478	2735	-544	2191	212,5	-13,5	170,2
Резерв на покриття очікуваних збитків	-5672162	-4349945	-3713784	1322217	636161	1958378	-23,3	-14,6	-34,5
Всього кредитів клієнтам	22059052	25311393	27638193	3252341	2326800	5579141	14,7	9,2	25,3

Структура наданих кредитів АТ «ОТП банк» наведена в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Структура наданих кредитів АТ «ОТП банк», %

Показники	2018	2019	2020	Абсолютне відхилення		
				2019-2018	2020-2018	2020-2019
Кредити юридичним особам та фізичним особам-підприємцям	79,31	71,15	77,41	-8,2	-1,9	6,3
Споживчі кредити фізичним особам	27,68	31,56	29,66	3,9	2	-1,9
Іпотечні кредити фізичним особам	15,23	9,56	4,96	-5,7	-10,3	-4,6
Заборгованість за фінансовою орендою	0,83	2,14	1,39	1,3	0,6	-0,7
Кредити за операціями РЕПО	2,65	2,75	0	0,1	-2,6	-2,8
Інші кредити фізичним особам	0,01	0,02	0,01	0	0	0
Резерв на покриття очікуваних збитків	-25,71	-17,19	-13,44	8,5	12,3	3,7
Всього кредитів клієнтам	100	100	100	0	0	0

Найбільшу частку займають кредити юридичним особам та фізичним особам-підприємцям, які спочатку знизились на 8,2%, а потім збільшились на 6,3%, отже ми маємо зменшення за цей період в 1,9%, становлячи 77,41% питомої ваги кредитного портфелю. Другим великим показником є споживчі кредити фізичним особам, які збільшились на 3,9% в 2019 році, а потім знизились на 1,9% в 2020, але за цей період є ріст на 2%, в результаті становлячи 29,66%. Найбільше зміну в структурі вплинуло зменшення резервів на покриття очікуваних збитків, оскільки загальна сума кредитного портфелю збільшується, а отже баланс в питомій вазі змінюється. Загалом резерви знизились на 12,3%. Останнім показником, на який варто звернути увагу є іпотечні кредити, які займали 15,23%. Але за рахунок постійного зниження ми бачимо падіння питомої ваги показника, спочатку на 5,7%, а потім на 4,6%, залишаючи його на відмітці в 4,96%.

Основними структурними елементами кредитного портфелю АТ «ОТП банк» є кредити юридичним особам та ФОПам та споживчі кредити фізичним особам. Також за рахунок зменшення резервів на покриття можливих збитків

кредитний портфель збільшився, більше розкриваючи структурні елементи та їх вплив на формування кредитного портфелю.

Розглянемо кредити, надані АТ «ОТП банк», враховуючи строковість (таблиця 2.4).

У АТ «ОТП банк» досить різноманітний кредитний портфель за строком погашення кредитів. Кредити до 1 місяця за період 2018-2019 років збільшились на 72,3% (або 2420280 тис. грн.), але за наступний період, 2019-2020 роки зменшився на 20,1% (або 1161241 тис. грн.), в результаті збільшивши показник на 37,6% (або 1259039 тис. грн.). Далі, кредити від 1 до 3 місяців за перший період зменшились на 9,2% (або 429424 тис. грн.), потім збільшились на 43,3% (або 1828831 тис. грн.), в результаті зробивши приріст в 30,1% (або 1399407 тис. грн.). Кредити від 3 місяців до 1 року зазнавали лише збільшень, на 29,6% (або 2152876 тис. грн.) в 2019 році та на 7,9% (або 746808 тис. грн.) в 2020 році.

Після збільшення загалом на 39,9% (або 2899684 тис. грн.) цей показник сягає 10160726 тис. грн. Кредити від 1 до 5 років зазнали коливань, спочатку зменшившись на 7,6% (або 414693 тис. грн.), а потім збільшившись на 19,3% (або 971826 тис. грн.), результуючи в збільшення на 10,2% (або 557133 тис. грн.) за цей період. Кредити більше 5 років, досить специфічні та не найпопулярніші лише зменшуються, що не сильно впливає на загальну картину.

Далі, кредити від 1 до 3 місяців за перший період зменшились на 9,2% (або 429424 тис. грн.), потім збільшились на 43,3% (або 1828831 тис. грн.), в результаті зробивши приріст в 30,1% (або 1399407 тис. грн.). Кредити від 3 місяців до 1 року зазнавали лише збільшень, на 29,6% (або 2152876 тис. грн.) в 2019 році та на 7,9% (або 746808 тис. грн.) в 2020 році. В результаті після збільшення загалом на 39,9% (або 2899684 тис. грн.) цей показник сягає 10160726 тис. грн. Кредити від 1 до 5 років зазнали коливань, спочатку зменшившись на 7,6% (або 414693 тис. грн.), а потім збільшившись на 19,3% (або 971826 тис. грн.), результуючи в збільшення на 10,2% (або 557133 тис. грн.) за цей період. Кредити більше 5 років, досить специфічні та не найпопулярніші лише зменшуються, що не сильно впливає на загальну картину.

Динаміка кредитів АТ «ОТП банк» за строком погашення

Показник	Роки, тис. грн.			Відхилення					
				Абсолютне відхилення, тис. грн.			Відносне відхилення, %		
	2018	2019	2020	2019-2018	2020-2019	2020-2018	2019-2018	2020-2019	2020-2018
До 1 місяця	3348928	5769208	4607967	2420280	-1161241	1259039	72,3	-20,1	37,6
Від 1 до 3 місяців	4653265	4223841	6052672	-429424	1828831	1399407	-9,2	43,3	30,1
Від 3 місяців до 1 року	7261042	9413918	10160726	2152876	746808	2899684	29,6	7,9	39,9
Від 1 до 5 років	5462228	5047535	6019361	-414693	971826	557133	-7,6	19,3	10,2
Більше 5 років	1333589	856891	797467	-476698	-59424	-536122	-35,7	-6,9	-40,2
Всього	22059052	25311393	27638193	3252341	2326800	5579141	14,7	9,2	25,3

В 2019 році було зменшення на 35,7% (або 476698 тис. грн.), потім ще на 6,9% (або 59424 тис. грн.), загалом зменшуючи показник на 40,2% (або 536122 тис. грн.) та ставлячи його на рівень 797467 тис. грн. Загальний результат, очевидно, збільшився, оскільки більшість показників зростають. Структуру кредитів за строком погашення представлена в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Структура кредитів АТ «ОТП банк» за строком погашення, %

Показники	2018	2019	2020	Абсолютне відхилення		
				2019-2018	2020-2018	2020-2019
До 1 місяця	15,18	22,79	16,67	7,6	1,5	-6,1
Від 1 до 3 місяців	21,09	16,69	21,9	-4,4	0,8	5,2
Від 3 місяців до 1 року	32,92	37,19	36,76	4,3	3,8	-0,4
Від 1 до 5 років	24,76	19,94	21,78	-4,8	-3	1,8
Більше 5 років	6,05	3,39	2,89	-2,7	-3,2	-0,5
Всього	100	100	100	0	0	0

Кредитний портфель за строком погашення диверсифікований. Найбільша питома вага лежить у кредитах від 1 місяця до 5 років. Тут зосереджена основна частка всього кредитного портфелю АТ «ОТП банк». За 2018-2019 роки збільшились такі показники: кредити до 1 місяця на 7,6% та кредити від 3 місяців до 1 року (на 4,8%). Інші зменшили свою питому вагу: кредити від 1 до 3 місяців на 4,4%, від 1 до 5 років на 4,8% та більше 5 років на 2,7%. В 2020 році не всі показники зберігають динаміку. Кредити більше 5 років зменшуються меншими темпами, лише на 0,5%, кредити від 3 місяців до 1 року зменшились на 0,4%, а кредити до 1 місяця зменшились на 6,1% (стало 16,67%), міняючись позицією кредитів від 1 до 3 місяців в 2019 році (було 16,69%). Збільшення відбулось в кредитах від 1 до 3 місяців – на 5,2% та кредитів від 1 до 5 років – на 1,8%. В результаті, на 2020 рік найбільших кредитів в портфелі стали кредити від 3 місяців до 1 року (36,76%), від 1 до 3 місяців (21,9%) та від 1 до 5 років (21,78%). Цей кістяк на 2020 рік займає 80,44% усього кредитного портфелю АТ «ОТП банк».

Динаміка кредитів АТ «ОТП банк» за класами боржника представлена в таблиці

Таблиця 2.6

Розподіл кредитів за класами боржника

Клас боржника	Роки, тис. грн.			Відхилення					
				Абсолютне відхилення, тис. грн.			Відносне відхилення, %		
	2018	2019	2020	2019-2018	2020-2019	2020-2018	2019-2018	2020-2019	2020-2018
Фізичні особи, з них:	9799212,68	10502071,4	9725968,28	702858,71	-776103,11	-73244,4	7,17	-7,39	-0,75
1	4987357,79	6988799,57	7113641,91	2001441,78	124842,34	2126284,12	40,13	1,79	42,63
2	57064	128419,93	99084,36	71355,93	-29335,57	42020,36	125,1	-22,84	73,64
3	40457,19	64187,3	93602,99	23730,11	29415,69	53145,8	58,65	45,83	131,36
4	27284,2	43353,78	43446,65	16069,58	92,87	16162,45	58,9	0,21	59,24
5	4687049,5	3277310,81	2376192,37	-1409738,7	-901118,44	-2310857,1	-30,08	-27,5	-49,3
Юридичні особи, з них:	18412943,2	19456686	21757837,3	1043742,74	2301151,4	3344894,1	5,67	11,83	18,17
1	1538085,25	773928,64	1019880,46	-764156,61	245951,82	-1784037,1	-49,68	31,78	-116
2	1949105,16	4537099,06	3564019,31	2587993,9	-973079,75	1614914,15	132,8	-21,45	82,85
3	4196863,46	3804881,75	4656696,87	-391981,71	851815,12	459833,41	-9,34	22,39	10,96
4	3459423,63	3587145,82	5787677,7	127722,19	2200531,9	2328254,07	3,69	61,34	67,3
5	1965530,29	1631201,27	2521446,71	-334329,02	890245,44	555916,42	-17,01	54,58	28,28
6	982461,63	455775,22	405547,52	-526686,41	-50227,7	-576914,11	-53,61	-11,02	-58,72
7	132084,16	70650,2	199348,82	-61433,96	128698,62	67264,66	-46,51	182,2	50,93
8	268978,37	23618,58	141439,15	-245359,79	117820,57	-127539,22	-91,22	498,9	-47,42
9	914761,28	2480599,98	1602639,15	1565838,7	-877960,83	687877,87	171,2	-35,39	75,2
10	3005649,99	2091785,44	1859141,63	-913864,55	-232643,81	-1146508,4	-30,4	-11,12	-38,15

Показники АТ «ОТП банк» для фізичних осіб зазнали значних змін за цей період. Найбільшими є клас 1 – боржники з найбільшою вірогідністю повернення коштів та клас 5 – безнадійні боржники. За 2018-2019 роки маємо значні зміни по всіх пунктах, 1 клас – збільшення на 40,13% (або 2001441,78 тис. грн.), 2 клас – збільшення на 125,05% (або 71355,93%), 3 клас – збільшення на 58,65% (або 23730,11 тис. грн.), 4 клас – збільшення на 58,9% (або 16069,58 тис. грн.), 5 клас – зменшення на 30,08% (або 1409738,69 тис. грн.), всього збільшуючи кількість запозичених коштів на 7,17% (або 702858,71 тис. грн.). За наступний період, 2019-2020, суттєво змінилися тільки декілька показників, 2 клас – зменшення на 22,84% (або 29335,57 тис. грн.), 3 клас – збільшення на 45,83% (або 29415,69 тис. грн.) та 5 клас – зменшення на 27,5% (або 901118,44 тис. грн.), зменшуючи загальну кількість запозичених грошей на 7,39% (або 776103,11 тис. грн.). Загалом за період 2018-2020 рік маємо наступні зміни: 1 клас – збільшення на 42,63% (або 2126284,12 тис. грн.), 2 клас – збільшення на 73,64% (або 42020,36 тис. грн.), 3 клас – збільшення на 131,36% (або 53145,8 тис. грн.), 4 клас – збільшення на 59,24% (або 16162,45 тис. грн.) та 5 клас – зменшення на 49,3% (або 2310857,13 тис. грн.), загалом зменшуючи заборговані фізичними особами кошти на 0,75% (або 73244,4 тис. грн.).

Для юридичних осіб за період 2018-2019 року відбулись такі основні зміни: 1 клас – зменшення на 49,68% (або 764156,61 тис. грн.), 2 клас – збільшення на 132,78% (або 2587993,9 тис. грн.), 6 клас – зменшення на 53,61% (або 526686,41 тис. грн.), 7 клас – зменшення на 46,51% (61433,96 тис. грн.), 8 клас – зменшення на 91,22% (або 1565838,7 тис. грн.), 9 клас – збільшення на 171,17% (або 1565838,7 тис. грн.), 10 клас – зменшення на 30,4% (або 913764,55 тис. грн.), загалом збільшуючи загальну кількість наданих кредитів юридичним особам на 5,67% (або 1043742,74 тис. грн.). За період 2019-2020 року основні зміни сталися в 1 класі – збільшення на 31,78% (або 245951,82 тис. грн.), 4 класі – збільшення на 61,34% (або 2200531,88 тис. грн.), 5 класі – збільшення на 54,58% (або 890245,44 тис. грн.), 7 класі – збільшення на 182,16% (або 128698,62 тис. грн.), 8 класі – 498,85% (або 117820,57 тис. грн.) та 9 класі – зменшення на 35,39% (або

877960,83 тис. грн.), що загалом збільшило кількість кредитів, наданих юридичним особам на 11,83% (або 2301151,36 тис. грн.).

За весь період 2018-2020 років найбільші зміни в показниках сталися в 1 класі – зменшення на 174,93% (або 1784037,07 тис. грн.), 2 класі – збільшення на 45,31% (або 1614914,15 тис. грн.) 4 класі – збільшення на 40,23% (або 2328254,07 тис. грн.), 6 класі – зменшення на 142,26% (або 576914,11 тис. грн.).

Для 7 класу – збільшення на 33,74% (67264,66 тис. грн.), 8 класі – зменшення на 90,17% (або 127539,22 тис. грн.), 9 класі – збільшення на 42,92% (або 687877,87 тис. грн.) та 10 класі – зменшення на 61,67% (або 1146508,36 тис. грн.), загалом збільшуючи результат на 15,37% (або 3344894,1 тис. грн.).

Для демонстрації впливу зміни показників доцільно провести аналіз їх структури (таблиця 2.7).

Таблиця 2.7

Динаміка структури кредитів за класами боржника, %

Клас боржника	Рік			Абсолютне відхилення		
	2018	2019	2020	2019-2018	2020-2019	2020-2018
Фізичні особи, з них:	100	100	100	0	0	0
1	50,9	66,6	73,1	15,65	6,59	22,25
2	0,58	1,22	1,02	0,64	-0,2	0,44
3	0,41	0,61	0,96	0,2	0,35	0,55
4	0,28	0,41	0,45	0,13	0,03	0,17
5	47,8	31,2	24,4	-16,6	-6,77	-23,4
Юридичні особи, з них:	100	100	100	0	0	0
1	8,35	3,98	4,69	-4,38	0,71	-3,67
2	10,6	23,3	16,4	12,73	-6,94	5,79
3	22,8	19,6	21,4	-3,24	1,85	-1,39
4	18,8	18,4	26,6	-0,35	8,16	7,81
5	10,7	8,38	11,6	-2,29	3,2	0,91
6	5,34	2,34	1,86	-2,99	-0,48	-3,47
7	0,72	0,36	0,92	-0,35	0,55	0,2
8	1,46	0,12	0,65	-1,34	0,53	-0,81
9	4,97	12,8	7,37	7,78	-5,38	2,4
10	16,3	10,8	8,54	-5,57	-2,21	-7,78

Кредити за класами боржника – фізичної особи АТ «ОТП банк» мають спільну тенденцію: йде постійне збільшення найбільшої категорії (1 класу) та

зменшення другої по величині категорії (5 класу). Основними змінами є: збільшення 1 класу на 15,65% за період 2018-2019 років, на 6,59% за 2019-2020 роки, що в результаті змінило питому вагу показника на 22,25%, залишаючи його на рівні 73,14%. Зменшення 5 класу – на 16,62% за 2018-2019 роки, на 6,77% за 2019-2020 роки, зменшуючи за весь період на 23,4%, залишаючи показник на рівні 24,43%.

Основними боржниками – фізичними особами є клієнти 1 та 5 класів, при тому чисельність кредитів, наданих 5 класу з роками зменшується, коли чисельність кредитів з найбільшою гарантією збільшується. АТ «ОТП банк» провадить свою діяльність ефективно, намагаючись зменшити свій ризик неповернення з фізичними особами та збільшуючи кількість кредитів, які мають найвищий шанс повернення.

Кредитний портфель за класами боржника – юридичної особи АТ «ОТП банк» станом на 2018-2020 роки у АТ «ОТП банк» дуже диверсифікований. На 2018 рік переважну більшість займають надійні боржники – 1 клас з 8,35%, 2 клас з 10,59%, 3 клас з 22,79%, боржники середньої надійності – 4 клас з 18,79%, 5 клас з 10,67%, решта – безнадійні боржники, 10 клас -16,32%. На 2019 рік становище змінилось та основними боржниками стали: високонадійні – 2 клас з 23,32% (збільшення на 12,73%), 3 клас з 19,56% (зменшення на 3,24%), середньої надійності – 4 клас з 18,44% (зменшення на 0,35%), 5 клас з 8,38% (зменшення на 2,29%), безнадійні – 9 клас з 12,75% (збільшення на 7,78%) та 10 клас з 10,75% (зменшення на 5,57%). В результаті, станом на 2020 рік зміни основних класів боржника за весь період становлять: збільшення на 5,79% для 2 класу, зменшення на 1,39% для 3 класу, збільшення на 7,81% для 4 класу, збільшення на 0,91% для 5 класу, збільшення на 2,4% для 9 класу та зменшення на 7,78% для 10 класу.

Загалом АТ «ОТП банк» за період 2018-2020 років збільшує кількість кредитів, наданих високонадійним боржникам, при цьому зменшуючи питому вагу безнадійних, як для фізичних, так і для юридичних осіб. Кількість кредитів, наданих боржникам – фізичним особам приблизно в 2 рази менше, ніж наданих юридичним особам. Між цими категоріями є суттєва відмінність – для боржників

– фізичних осіб набагато менш диверсифікований кредитний портфель, порівняно з боржниками – юридичними особами. Для фізичних осіб основними класами слугують 1 та 5, концентруючи в собі майже 100%. Для юридичних осіб основними класами слугують 1, 2, 3, 4, 5, 9, 10. Спільним є лише те, що клас майже безнадійних кредитів в обох випадках незначний. Отже, в АТ «ОТП банк» наявний стабільний кредитний портфель за класами позичальників, який з роками лише поліпшується.

Нормативи кредитного ризику наведені в таблиці 2.8.

Таблиця 2.8

Нормативи кредитного ризику АТ «ОТП банк», %

Норматив	Рік			Абсолютне відхилення		
	2018	2019	2020	2019-2018	2020-2019	2020-2018
H7	15,18	17,13	11,63	1,95	-5,5	-3,55
H8	15,18	29,28	11,63	14,1	-17,65	-3,55
H9	15,22	17,39	7,86	2,17	-9,53	-7,36

АТ «ОТП банк» дотримується нормативів за досліджуваний період. Впродовж 2018-2019 років відбувається збільшення нормативу H7 на 1,95%, за 2019-2020 роки – його зменшення на 5,5%, в результаті чого показник зменшився на 3,55%. Показники H8 та H9 наслідують спільну динаміку. В період 2018-2019 років відбувається ріст, відповідно на 14,1% та 2,17%, а в 2019-2020 різке їх зменшення, на 17,65% та 9,53% відповідно. За досліджуваний період зміна складала -3,55% для H8 та -7,36% для H9. АТ «ОТП банк» дотримується всіх нормативів, які прописані в законодавстві та контролює свою кредитну діяльність.

Доходи АТ «ОТП банк» стабільно зростають (таблиця 2.9). Процентні доходи за 2018-2019 роки зросли на 23,21% (або 959203 тис. грн.), за 2019-2020 роки – зменшились на 2,55% (або 129659 тис. грн.), що в результаті становило приріст в 20,07% (або 829544 тис. грн.). Щодо інших доходів – за 2018-2019 роки наявний ріст на 15,48% (або 298727 тис. грн.), за 2019-2020 роки – ріст на 0,27% (або 6016 тис. грн.), що дало результат в приріст 15,79% (або 304743 тис. грн.). Загалом обсяг доходів за цей період зріс на 18,71% (або 1134287 тис. грн.)

Таблиця 2.9

Динаміка процентних доходів в загальній масі доходів АТ «ОТП банк»

Показник	Роки, тис. грн.			Відхилення					
				Абсолютне відхилення, тис. грн.			Відносне відхилення, %		
	2018	2019	2020	2019-2018	2020-2019	2020-2018	2019-2018	2020-2019	2020-2018
Процентні доходи, з них:	4133371	5092574	4962915	959203	-129659	829544	23,21	-2,55	20,07
за кредитами клієнтам	3556556	4034660	3923031	478104	-111629	366475	13,44	-2,77	10,30
за інвестиціями, що оцінюються за амортизованою собівартістю	366983	433937	540223	66954	106286	173240	18,24	24,49	47,21
за інвестиціями, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	0	233685	374316	233685	140631	374316	-	60,18	-
за кредитами, що надані за операціями РЕПО	0	58705	13535	58705	-45170	13535	-	-76,94	-
за коштами в банках	79483	82828	13461	3345	-69367	-66022	4,21	-83,75	-83,06
Інші доходи	1930307	2229034	2235050	298727	6016	304743	15,48	0,27	15,79
Всього доходів	6063678	7321608	7197965	1257930	-123643	1134287	20,75	-1,69	18,71

Для більш детального розуміння значення кожного показника розглянемо структуру процентних доходів АТ «ОТП банк» (таблиця 2.10).

Таблиця 2.10

Динаміка структури процентних доходів АТ «ОТП банк», %

Показник	Рік			Абсолютне відхилення		
	2018	2019	2020	2019-2018	2020-2019	2020-2018
Процентні доходи, з них:	68,2	69,6	68,9	1,4	-0,7	0,7
за кредитами клієнтам	58,7	55,1	54,5	-3,5	-0,6	-4,2
за інвестиціями, що оцінюються за амортизованою собівартістю	6,1	5,9	7,5	-0,1	1,6	1,5
за інвестиціями, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	0,0	3,2	5,2	3,2	2,0	5,2
за кредитами, що надані за операціями РЕПО	0,0	0,8	0,2	0,8	-0,6	0,2
за коштами в банках	1,3	1,1	0,2	-0,2	-0,9	-1,1
Інші доходи	31,8	30,4	31,1	-1,4	0,7	-0,7

Основною доходів АТ «ОТП банк» слугують процентні доходи за кредитами клієнтам, які хоч і зменшили свою питому вагу за період 2018-2020 років на 4,2% (але збільшились в грошовому еквіваленті на 366475 тис. грн.) за рахунок збільшення інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (збільшились на 5,2% в структурі, або 374316 тис. грн загалом). Більше, ніж 50% загального доходу банку складає саме цей показник, що визначає основну діяльність банку, як кредитну.

Кредитний непроблемний портфель банку є достатньо диверсифікованим щодо концентрації ризику одного контрагента, групи пов'язаних контрагентів. Заборгованість 20 найбільших груп пов'язаних контрагентів позичальників АТ «ОТП банк» становить 28% станом на кінець 2020 року. Показник «великих кредитів», заборгованість групи пов'язаних контрагентів, що перевищує 10% регулятивного капіталу АТ «ОТП банк», норматив кредитного ризику НБУ Н8, станом на кінець звітного періоду, становить менше 12%, при максимальному

нормативному значенні не більш ніж 800%. Фактично, лише одна заборгованість перевищувала 10% регулятивного капіталу АТ «ОТП банк» [17, с. 60].

Отже, АТ «ОТП банк» має досить успішну модель ведення кредитної діяльності, яка приносить дохід та з кожним роком вдосконалюється. АТ «ОТП банк» успішно веде свою кредитну діяльність та має диверсифікований кредитний портфель, який характеризується як досить надійний, що допомагає установі ефективно працювати та отримувати більшість своїх доходів за рахунок кредитної діяльності.

2.2. Розробка заходів впровадження та використання перспективних форм банківського кредиту

В умовах ринкової економіки важливість банківського кредиту зумовлена закономірностями кругообігу капіталу в процесі розширеного відтворення. Темпи зростання та стійкість економіки напряму залежать від можливості банківської системи країни відповідати попиту на грошові ресурси для задоволення потреб, які можуть виникнути у суб'єктів економіки. Для нормального функціонування виробничого процесу суб'єкти господарювання повинні мати необхідні запаси, що створюються його власними коштами. Через певні причини, специфічні для кожного індивідуального суб'єкта господарювання (наприклад сезонність виробництва, різні умови постачання сировини та матеріалів, тощо), потреба в оборотних коштах може раптово змінюватись, що показує необхідність кредиту для нормального функціонування економіки країни в цілому. Кредит для юридичних осіб виступає як балансує джерело формування оборотних засобів і забезпечує нормальні умови господарської діяльності, для фізичних осіб кредит слугує джерелом коштів для досягнення цілі, на яку бракує коштів [18, с. 26].

Банківське кредитування в Україні має низку проблем, основними з яких є:
– нестабільний стан економіки в країні;

– досить недосконале та неактуальне законодавство України стосовно банківської сфери;

– висока облікова ставка НБУ, через що кредитування є дорогим;

– не вигідні кредитних угод для клієнтів;

– довготривала процедура отримання кредиту [19, с. 102].

Стабільне та взаємовигідне кредитування банками створює міцний фінансовий сектор та підвищує темп економічного зростання в країні. Забезпечення такого механізму потрібне для розвитку та створення стабільної економічної ситуації в Україні. Для поліпшення становища можна використати на практиці такі інструменти:

– збільшити якість кредитних послуг для покращення їх конкурентоспроможності;

– обмежити відсоткові ставки за кредитами в межах державних актів та організувати нагляд за виконанням цього обмеження;

– залучити додатковий акціонерний капітал, що покращить становище банківського сектору;

– вдосконалити певні процедури банківської сфери зі сторони законодавства, (такі як реорганізація, санація, ліквідація банку);

– сприяти стимулюванню комерційних банків до кредитування інноваційних проєктів;

– збільшити капітальні ресурси державних банків;

– підвищити кількість державних банків та посилити їх роль на фінансово-кредитному ринку України [20, с. 84].

Вітчизняній банківській системі загалом необхідне реформування, яке буде спрямоване на підвищення доступності кредитів, зниження їх вартості, а також потрібно оновлення законодавчої бази щодо банківського кредитування та взяти до уваги іноземний досвід.

Банки, як інституціональні інвестори є чи не головним елементом інноваційної інфраструктури і мають забезпечувати задоволення потреб суб'єктів економіки у банківських послугах шляхом надання кредитних послуг. Вони –

основне джерелом фінансових інновацій, завдяки яким розширюються можливості пропозиції грошей, інвестування заощаджень і впливу грошово-кредитної системи на економічні процеси. Завдяки перспективним формам банківського кредиту можна досягти такого значного ефекту [21].

Перешкоди впровадження та використання перспективних форм банківського кредиту:

- низька інформованість клієнтів щодо нових сервісів, технологічних можливостей, продуктів дистанційного кредитування установ;

- недостатня інноваційна компетентність персоналу банку у розробці нових банківських продуктів з кредитування, відсутність досвіду роботи кредитних спеціалістів з перспективними банківськими послугами;

- низька захищеність персональних даних клієнтів, ризики взлому та шахрайства;

- обмежені фінансові ресурси, технічні та інформаційні можливості впровадження перспективних банківських послуг у сфері кредитування [21].

Причинами для впровадження та використання перспективних форм банківського кредиту є:

- економія трудових та фінансових ресурсів, зниження витрат, пов'язаних з наданням банківських послуг у сфері кредитування;

- клієнтоорієнтованість банку, задоволення індивідуальних потреб клієнтів та позичальників, збільшення кількості клієнтів за рахунок доступності, зручності та підвищеної якості банківських послуг;

- підвищення технічного захисту клієнтів, зниження ризиків шахрайства за рахунок інноваційних діджитал-технологій;

- розширення можливостей банку при просуванні послуги з кредитування до споживача (технічні, інформаційні) [21, с. 5].

В сучасних умовах перспективним підходом до кредитування населення для банків може стати долучення до P2P кредитування, яке здійснюється за допомогою інтернет-платформ, що поєднують кредиторів безпосередньо з позичальниками. В зарубіжних країнах даний продукт є поширеним та

користується великим попитом. За допомогою P2P платформ фізичні особи отримують споживчі кредити. Банкам України необхідно розробляти та впроваджувати даний продукт, виступаючи у процесі P2P кредитування в якості організаторів платформ та як кредиторів. Активна участь у діяльності P2P кредитуванні населення дозволить розвиватися банківським установам, а також отримувати більші прибутки [22, с. 309].

Як і більшість банків, АТ «ОТП банк» має в своєму арсеналі мобільний додаток під назвою OTP Smart, який дозволяє користувачу розпоряджуватися своїми фінансами, зокрема кредитними коштами. В функціонал стосовно кредитних операцій додатку входять:

- можливість оформити картку з кредитним лімітом до 30 тис. грн, в яку входить пільговий період 55 днів (ставка по кредитах 0,01%);
- можливість погашення споживчого кредиту без комісії;
- формування попереднього рішення по кредиту та інформування про результат цього рішення на електронну адресу.

АТ «ОТП банк» не використовує всі можливості сучасних технологій кредитування та потребують відвідування відділення для реалізації операції. Недосконалість технологій додатку не дає можливості брати кредит без попереднього втручання банку в цей процес, що робить його двостороннім в варіації «людина-людина», а не «людина-додаток», що витрачає людські ресурси на його формування та перевірку та дуже сповільнює операцію.

Доцільним рішенням для вирішення цієї проблеми є розробка системи в додатку, яка дозволить програмі перевіряти дані клієнта, визначати ризик та можливість надання кредиту на суму, яка йому потрібна. Це надає можливість пришвидшити процес, виключаючи втручання людської сторони з боку банку та дає змогу зробити ефективну та зручну клієнту операцію, яка також економить робочий час працівника банку.

Така система повинна в себе включати:

- можливість завантаження необхідних документів клієнтами для оформлення кредиту;

- алгоритм, який автоматично перевіряє дійсність таких документів;
- систему визначення ризику операції для банку та автоматичний розподіл клієнтів за ступенем ризику;
- систему пропонування кредитних можливостей клієнтам (% ставка, кількість грошей, яку банк готовий надати такому клієнту, вибір строку повернення кредитних коштів) на основі завантажених документів і ступеню кредитного ризику;
- систему автоматичного нарахування коштів на картку банку (або встановлення відповідного кредитного ліміту на картку).

Альтернативно можна запровадити систему, яка включає в себе не ізольовану операцію з алгоритмами банку, а з людським втручанням з його боку. Така система повинна включати в себе:

- можливість завантаження необхідних документів клієнтами для оформлення кредиту;
- надання клієнту вибору способу зв'язку – чат в реальному часі, або дзвінок для обговорення деталей;
- систему автоматичного нарахування коштів на картку банку (або встановлення відповідного кредитного ліміту на картку) після домовленості клієнта з працівником банківської установи.

Позитивні сторони таких систем:

- економія робочого часу працівників, що збільшує продуктивність праці банківської установи в цілому;
- пришвидшення проведення операцій за рахунок автоматизації систем;
- потенційне зменшення рівня ризику неповернення за рахунок автоматизованого аналізу кожного індивідуального клієнту.

АТ «ОТР банк» є активним учасником кредитного ринку, клієнтами якого є як і юридичні, так і фізичні особи та має достатню технічну оснащеність для ведення діяльності в сфері банківського кредитування. Кредитну діяльність АТ «ОТП банк» можна охарактеризувати як успішну та прибуткову, але для розкриття потенціалу можливостей банківського кредитування потрібні вдосконалення вже наявних систем.

ВИСНОВКИ

1. Узагальнено сутність, особливості та значення банківського кредитування для економіки, в результаті чого визначено, що банківський кредит – інструмент економіки розвинутих держав, суть якого полягає в наданні грошових коштів суб'єктам економіки, притримуючись принципів платності та строковості. Особливостями банківського кредитування є надання банком як специфічним суб'єктом економічних відносин, розміщення на власних умовах, на власний ризик з метою отримання прибутку, надання юридичним, фізичним особам і державі. Метою банківського кредиту є стимулювання економічних процесів як всередині країни, так і за її межами, що надає значення банківського кредиту як невід'ємної частини фінансового ринку держави.

2. Надано загальну характеристику та визначено основні фінансові показники АТ «ОТП банк». За результатами чого було виявлено, що банк має позитивні результати та є досить успішним учасником ринку та економіки в цілому. Більшу частину доходів установи становлять процентні доходи, на другому місці комісійні, що дало змогу за досліджуваний період підняти загальні доходи АТ «ОТП банк» на 18,7%. Було визначено, що в основі витрат банківської установи входять адміністративні та інші операційні, процентні, комісійні витрати та чисте зменшення резервів під знецінення кредитів, заборгованостей, що загалом зумовило ріст витрат установи за досліджуваний період на третину, в результаті чого ріст витрат переважив ріст доходів на 14,8%. В банківській установі досі наявні значні прибутки, пік яких був в 2019 році. При цьому економічні показники фінансового стану мають тенденцію до зростання, що показує стабільність банківської установи в умовах економічного стану України.

3. Оцінена кредитна діяльність АТ «ОТП банк», в результаті чого було виявлено, що більшу частину доходів установи складають процентні доходи за кредитними угодами. Кредитний портфель банку диверсифікований за різними ознаками, збільшуючи надійність, а основними клієнтами є юридичні особи, що

визначає АТ «ОТП банк» як одного з провідних корпоративних банків України. За рахунок диверсифікації кредитного портфелю АТ «ОТП банк» мінімізує ризики та, відповідно, зменшує їх кожного року. Для фізичних осіб переважають споживчі кредити, займаючи третину наданих кредитів. Таким чином, було визначено, що більше половини всіх доходів АТ «ОТП банк» займають процентні доходи за кредитами клієнтів, що досягається більшою часткою за рахунок активного співробітництва з юридичними особами. Нормативи кредитного ризику, не дивлячись на концентрацію клієнтів юридичних осіб дотримуються та не зростають, що означає ефективну діяльність на кредитному ринку та дотримання чинного законодавства України. АТ «ОТП банк» має диверсифікований портфель, в установі наявні значні прибутки, а за рахунок політики своєї кредитної діяльності установа надає значні суми банківських кредитів юридичним та фізичним особам, покращуючи економічне становище України та отримуючи позитивний фінансовий результат, що свідчить лише про ефективність роботи АТ «ОТП банк».

4. Розроблено заходи впровадження та використання перспективних форм банківського кредиту, виявлено проблематику банківського кредитування та запропоновано рішення для стимулювання розвитку кредитних операцій. Для покращення прибутковості АТ «ОТП банк» та впровадження перспективного виду кредитів запропоновано технічно оснастити мобільний додаток банківської установи системами, які здатні перевіряти та аналізувати інформацію, внаслідок чого за допомогою внутрішніх алгоритмів з'явиться можливість визначати ступінь ризику та обмеження стосовно кожного клієнта банку (процентна ставка та сума кредитної угоди), що в результаті повинно збільшити продуктивність персоналу (вивільнити людські ресурси банківської установи для проведення інших банківських операцій) та пришвидшити оформлення кредитного договору, спростити операцію для клієнтів банку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кремень, В. М. Роль банківського кредитування у розвитку економіки України / В. М. Кремень, О. І. Кремень, Л. П. Гуляєва // Проблеми економіки. – 2020. – №3 (45). – С. 176-183.
2. Сидоренко, В. А. Кредит: сутність, функції та форми прояву / В. А. Сидоренко // Світ фінансів. – 2009. – В. 3 (20). – С. 24-33.
3. Дученко, М. М. Гроші та кредит: конспект лекцій / М. М, Дученко, Ю. О. Єрешко, О. А. Шечук. – К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 108 С.
4. Кредитний договір: права та обов'язки сторін [Електронний ресурс] / Тлумацька міська рада. – Режим доступу: <https://tlumacka-gromada.gov.ua/news/1618581857/>
5. Господарський кодекс України : [від 16 січня 2003 року № 436-IV] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
6. Руденко, О. А. Кредит як підґрунтя взаємовідносин підприємств та комерційних банків / О. А. Руденко // Інвестиції: практика та досвід. – 2018. – №9. – С. 22-25.
7. Терещенко, І. В. Економічна роль та сутність банківського кредиту / І. В. Терещенко, Ю. О. Святенко, Б. М. Чижевська // Збірник наукових статей магістрів Інституту економіки, управління та інформаційних технологій. – 2020. – С. 357-363.
8. Лиса, Н. В. Принципи банківського кредитування / Н. В. Лиса, В. О. Непочатенко, А. О. Корнега // Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. – 2016. – Вип. 89(2). – С. 53-61.
9. Кредитний договір: порядок укладення, його зміна, розірвання та виконання [Електронний ресурс] / WikiLegalAid. – Режим доступу: <http://surl.li/cdhpp>

10. Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями : [Постанова Національного банку України від 30.06.2016 р. № 351] // Національний банк України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16>

11. Петрушко, Я. Р. Кредитна діяльність банку та основні етапи її організації / Я. Р. Петрушко // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2018. – Вип. 20, ч. 2. – С. 166-170.

12. Доценко, І. О. Сутність та значення кредитної діяльності банку у сучасних умовах економічного розвитку / І. О. Доценко, В. В. Доценко // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2017. – Вип. 12 ч. 1. – С. 94-98.

13. Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні : [Постанова Національного банку України від 28.08.2001 № 368] // Національний банк України – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01>

14. Петряєва, З. Ф. Діагностика ефективності кредитних операцій банків / З. Ф. Петряєва // Економічні науки. – 2014. – Вип. 117. – С. 14-18.

15. Бессараб, Т. В. Проблеми питання визначення поняття «Банківський кредит» / Т. В. Бессараб // Наукові записки НаУКМА. – 2013. – Т. 22, ч. 2. – С. 217-221.

16. Річний звіт АТ «ОТП банк» [Електронний ресурс] / Акціонерне товариство «ОТП банк» – Режим доступу: https://www.otpbank.com.ua/pdf/annual_reports/2021/otp-2020-22042021-final.pdf

17. Консолідований річний звіт АТ «ОТП банк» [Електронний ресурс] / Акціонерне товариство «ОТП банк» – Режим доступу: <https://www.otpbank.com.ua/upload/medialibrary/dd2/2020annual.pdf>

18. Бержанір, І. А. Банківське кредитування: сучасний стан та перспективи / І. А. Бержанір // Modern Economics. – 2020. – № 20. – С. 26-30.

19. Побоча, К. П. Сучасний стан банківського кредитування в Україні: проблеми та шляхи їх подолання / К. П. Побоча, В. А. Білюк, М. О. Гарник //

Збірник Університету державної податкової служби України. – 2020. – Вип. 2 (58). – С. 99-103.

20. Карнаущенко, А. С. Банківське кредитування як основне джерело інноваційного розвитку підприємства / А. С. Карнаущенко // Управління розвитком підприємства в умовах динамічної ринкової кон'юктури. – 2019. – № 742. – С. 82-85.

21. Адаменко, М. В. Розвиток інноваційних банківських послуг у сфері кредитування [Електронний ресурс] / М. В. Адаменко, Г. І. Волкова, В. М. Дашкевич // Ефективна економіка. – 2021. – № 11. – Режим доступу: <http://ds.knu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4103/1/100.pdf>

22. Дзюменко, О. О. Інновації на кредитному ринку України / О. О. Дзюменко, В. А. Костюк // Науковий збірник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2019. – № 4. – С. 307-309.

Додаток А

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Комбінований звіт про фінансовий стан
станом на кінець дня 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

	Примітки	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
АКТИВИ			
Грошові кошти та рахунки у Національному банку України	11	2,320,458	2,182,720
Кошти в банках	12, 26	2,509,984	3,714,347
Кредити клієнтам	13, 26	27,762,231	21,085,627
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	14	1,112,963	694,060
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	15	3,677,428	4,458,228
Основні засоби та нематеріальні активи	16	506,109	423,358
Поточні активи з податку на прибуток		129,692	186,160
Відстрочені активи з податку на прибуток	10	177,315	467,237
Інвестиційна нерухомість	17	39,381	39,038
Інші активи	18, 26	451,244	376,889
ВСЬОГО АКТИВІВ		38,686,805	33,627,664
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків та інших фінансових установ	19, 26	4,802,234	3,307,314
Рахунки клієнтів	20, 26	26,750,669	25,667,453
Субординований борг	21	483,579	-
Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток	10	53,565	45,125
Інші зобов'язання	22, 26	856,321	786,685
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		32,946,368	29,806,577
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	23	6,240,528	6,240,528
Емісійний дохід	23	405,075	405,075
Інший додатковий капітал	23	1,236,294	1,236,294
Резерв переоцінки інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		68,994	2,219
Накопичений дефіцит		(2,210,454)	(4,063,029)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		5,740,437	3,821,087
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		38,686,805	33,627,664

Затверджено до вилучення керівництвом Банківської групи та підписано від її імені:

Голова Правління
Танаш Хак-Ковач

30 травня 2019 року

Головний бухгалтер
Наталія Дюба

30 травня 2019 року

Примітки, надані на сторінках 15-104, є невід'ємною частиною цієї комбінованої фінансової звітності.

Додаток Б

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Комбінований звіт про прибутки і збитки та інші сукупні доходи за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року (у тисячах українських гривень)

	Примітки	Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року	Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року
Процентні доходи	4, 26	4,796,274	3,556,075
Процентні витрати	4, 26	(1,553,043)	(1,327,762)
Чистий процентний дохід до формування резерву під очікувані кредитні збитки за активами, за якими нараховуються проценти		3,243,231	2,228,313
Комісійні доходи	6, 26	1,502,929	1,170,543
Комісійні витрати	6, 26	(342,063)	(214,711)
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою та банківськими металами	7, 26	146,742	296,474
Чистий прибуток/(збиток) від операцій з похідними фінансовими інструментами	8, 26	164,224	(66,268)
Чистий прибуток/(збиток) від інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		5,234	(10,581)
Чистий збиток від модифікації фінансових активів		(20,320)	-
Формування резерву на покриття очікуваних збитків за активами, за якими нараховуються проценти	5, 26	(375,447)	(381,131)
Розформування/(формування) резерву на покриття очікуваних збитків за іншими операціями	5	4,344	(26,769)
Інші доходи	26	98,712	120,356
Чистий непроцентний прибуток		1,184,355	887,913
Операційний прибуток		4,427,586	3,116,226
Операційні витрати	9, 26	(1,721,705)	(1,570,345)
Прибуток до оподаткування		2,705,881	1,545,881
Витрати з податку на прибуток	10	(478,705)	(288,627)
Чистий прибуток за рік		2,227,176	1,257,254
що належить: Акціонеру Банківської групи		2,227,176	1,257,254
Інші сукупні доходи: Статті, які в подальшому можуть бути рекласифіковані до складу прибутків або збитків: Зміна справедливої вартості інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		65,464	56,288
Вплив зміни справедливої вартості на відстрочений податок на прибуток	10	-	(8,586)
Інші сукупні доходи		65,464	47,702
Всього сукупних прибутків за рік		2,292,640	1,304,956
що належить: Акціонеру Банківської групи		2,292,640	1,304,956
		2,292,640	1,304,956

Затверджено до випуску керівництвом Банківської групи та підписано від її імені:

Голова Правління
Тамаш Хак-Ковач

30 травня 2019 року

Головний бухгалтер
Наталія Дюба

30 травня 2019 року

Примітки, надані на сторінках 15-104, є невід'ємною частиною цієї комбінованої фінансової звітності.

Додаток В

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Комбінований звіт про фінансовий стан
станом на 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

	Примітки	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
АКТИВИ			
Грошові кошти та рахунки у Національному банку України	9	3,139,593	2,320,458
Кошти в банках	10, 25	4,315,031	2,509,984
Кредити клієнтам	11, 25	32,068,799	27,762,231
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	12	3,623,425	1,112,963
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	13	7,212,296	3,677,428
Інвестиції в дочірні компанії	14	139,143	-
Основні засоби та нематеріальні активи	15	669,232	506,109
Активи з права користування	16	202,636	-
Поточні активи з податку на прибуток		64	129,692
Відстрочені активи з податку на прибуток	8	38,747	177,315
Інвестиційна нерухомість		28,152	39,381
Інші активи	17, 25	545,463	451,244
ВСЬОГО АКТИВІВ		51,982,581	38,686,805
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків та інших фінансових установ	18, 25	6,433,103	4,802,234
Рахунки клієнтів	19, 25	35,111,458	26,750,669
Орендні зобов'язання	20	184,078	-
Поточні зобов'язання з податку на прибуток		84,827	-
Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток	8	-	53,565
Субординований борг	21	433,816	483,579
Інші зобов'язання	22, 25	1,086,061	856,321
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		43,333,343	32,946,368
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	23	6,240,528	6,240,528
Емісійний дохід	23	405,075	405,075
Інший додатковий капітал	23	1,236,294	1,236,294
Резерв переоцінки інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		51,216	68,994
Нерозподілений прибуток/(накопичений дефіцит)		716,125	(2,210,454)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		8,649,238	5,740,437
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		51,982,581	38,686,805

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК» та підписано від його імені:

Тамаш Хак-Ковач
Голова Правління

27 травня 2020 року

Наталія Дюба
Головний бухгалтер

27 травня 2020 року

Примітки, надані на сторінках 10-78, є невід'ємною частиною цієї комбінованої фінансової звітності.

Додаток Г

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Комбінований звіт про прибутки і збитки та інші сукупні доходи за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року (у тисячах українських гривень)

	Примітки	2019	2018
Процентні доходи	4, 25	5,941,139	4,796,274
Процентні витрати	4, 25	(2,026,115)	(1,553,043)
Чистий процентний дохід до формування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків за активами, за якими нараховуються проценти		3,915,024	3,243,231
Комісійні доходи	6, 25	1,714,574	1,502,929
Комісійні витрати	6, 25	(389,471)	(293,888)
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою та банківськими металами	25	188,732	146,742
Чистий прибуток від операцій з похідними фінансовими інструментами	25	164,169	164,224
Чистий прибуток від інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		46,119	5,234
Чистий збиток від модифікації фінансових активів	28	(12,884)	(20,320)
Формування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків за активами, за якими нараховуються проценти (Формування)/розформування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків за іншими операціями	5, 25	(122,241)	(375,447)
Інші доходи	25	(46,447)	4,344
		192,379	98,712
Чистий непроцентний прибуток		1,734,930	1,232,530
Операційний прибуток		5,649,954	4,475,761
Операційні витрати	7, 25	(2,107,443)	(1,769,880)
Прибуток до оподаткування		3,542,511	2,705,881
Витрати з податку на прибуток	8	(615,932)	(478,705)
Чистий прибуток за рік		2,926,579	2,227,176
що належить:			
Акціонеру Банківської групи		2,926,579	2,227,176
Інші сукупні (збитки)/доходи:			
Статті, які в подальшому можуть бути рекласифіковані до складу прибутків або збитків:			
Зміна справедливої вартості інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(17,778)	65,464
Інші сукупні (збитки)/доходи		(17,778)	65,464
Всього сукупних прибутків за рік		2,908,801	2,292,640
що належить:			
Акціонеру Банківської групи		2,908,801	2,292,640

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК» та підписано від його імені:

Тамаш Хак-Ковач
Голова Правління

27 травня 2020 року

Надія Дюба
Головний бухгалтер

27 травня 2020 року

Примітки, надані на сторінках 10-78, є невід'ємною частиною цієї комбінованої фінансової звітності.

Додаток Д

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Комбінований звіт про фінансовий стан
станом на 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

	Примітки	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
АКТИВИ			
Грошові кошти та рахунки у Національному банку України	9	3,510,420	3,139,593
Кошти в банках	10, 25	13,736,333	4,315,031
Кредити клієнтам	11, 25	37,831,266	32,068,799
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	12	6,780,053	3,623,425
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	13	5,901,418	7,212,296
Інвестиції в дочірню компанію	14	139,143	139,143
Основні засоби та нематеріальні активи	15	788,739	669,232
Активи з права користування	16	452,553	202,636
Поточні активи з податку на прибуток		90	64
Відстрочені активи з податку на прибуток	8	76,544	38,747
Інвестиційна нерухомість		27,857	28,152
Інші активи	17, 25	569,604	545,463
ВСЬОГО АКТИВІВ		69,814,020	51,982,581
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків та інших фінансових установ	18, 25	8,712,997	6,433,103
Рахунки клієнтів	19, 25	47,633,375	35,111,458
Орендні зобов'язання	20	456,173	184,078
Поточні зобов'язання з податку на прибуток		81,304	84,827
Чисті активи, що належать вкладникам недержавних пенсійних фондів	29	256,544	-
Субординований борг	21	541,887	433,816
Інші зобов'язання	22, 25	1,297,191	1,086,061
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		58,979,471	43,333,343
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	23	6,240,528	6,240,528
Емісійний дохід	23	405,075	405,075
Інший додатковий капітал	23	1,236,294	1,236,294
Резерв переоцінки інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		114,357	51,216
Нерозподілений прибуток		2,838,295	716,125
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		10,834,549	8,649,238
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		69,814,020	51,982,581

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК» та підписано від його імені:

Володимир Мудрий
Голова Правління

27 травня 2021 року

Нагалі Дюба
Головний бухгалтер

27 травня 2021 року

Примітки, надані на сторінках 11-92, є невід'ємною частиною цієї комбінованої фінансової звітності.

Додаток Е

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Комбінований звіт про прибутки і збитки та інші сукупні доходи
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

	Примітки	2020	2019
Процентні доходи	4, 25	5,960,752	5,941,139
Процентні витрати	4, 25	(1,782,808)	(2,026,115)
Чистий процентний дохід до формування резерву під очікувані кредитні збитки за активами, за якими нараховуються проценти		4,177,944	3,915,024
Комісійні доходи	6, 25	1,693,848	1,714,574
Комісійні витрати	6, 25	(502,426)	(389,471)
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою та банківськими металами	25	293,204	271,470
Чистий прибуток від операцій з похідними фінансовими інструментами	25	89,887	81,431
Чистий прибуток від інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		87,909	46,119
Чистий збиток від модифікації фінансових активів	28	(18,917)	(12,884)
Формування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків за активами, за якими нараховуються проценти	5, 25	(864,123)	(122,241)
Формування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків за іншими операціями		(202,707)	(46,447)
Інші доходи	25	175,970	192,379
Чистий непроцентний дохід		752,645	1,734,930
Операційний дохід		4,930,589	5,649,954
Операційні витрати	7, 25	(2,327,273)	(2,107,443)
Прибуток до оподаткування		2,603,316	3,542,511
Витрати з податку на прибуток	8	(481,146)	(615,932)
Чистий прибуток за рік		2,122,170	2,926,579
що належить:			
Акціонеру Банківської Групи		2,122,170	2,926,579
Інші сукупні доходи/(збитки):			
Статті, які в подальшому можуть бути рекласифіковані до складу прибутків або збитків:			
Зміна справедливої вартості інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		63,141	(17,778)
Інші сукупні доходи/(збитки)		63,141	(17,778)
Всього сукупних прибутків за рік		2,185,311	2,908,801
що належить:			
Акціонеру Банківської Групи		2,185,311	2,908,801

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК» та підписано від його імені:

Володимир Мудрий
Голова Правління

27 травня 2021 року

Примітки, надані на сторінках 11-92, є невід'ємною частиною цієї комбінованої фінансової звітності.

Наталія Дюба
Головний бухгалтер

27 травня 2021 року